

Bogurodzica

*Bogurodzica dziewica, Bogiem sławiona Maryja,
U twego syna Gospodzina matko zwolena, Maryja!
Zyszczy nam, spuści nam.
Kyrieleyson.*

*Twego dzieła Krzciciela, bożycze,
Ustysz głosy, napętni myśli człowiecze.
Słysz modlitwę, jaż nosimy,*

*Oddać raczy, jegoż prosimy:
A na świecie zbożny pobyt,
Po żywocie rajski przebyt.
Kyrieleyson.*

nałeży wiedzieć !

- jest to jeden z najbardziej zabytkowych utworów polskiego średniowiecza
- jest to najdawniejsza polska pieśń, która w średniowieczu pełniła rolę hymnu narodowego, była śpiewana przez rycerstwo pod Grunwaldem i podczas koronacji niektórych Jagiellonów
- nie znamy autora, czasu i miejsca powstania utworu (na podstawie badań filozoficznych utwór powstał w II połowie XIII w.)

autor

autor Bogurodzicy, jak większość średniowiecznych artystów pozostaje anonimowy. Zupełnie inna niż dzisiejsza hierarchia wartości sprawiła, że marzenia o doczesnej sławie wydawały się nieprzyzwoite, w związku z tym twórcy zwykle nie podpisywali swoich dzieł.

tytuł

tytuł utworu jest archaizmem. Forma "Bogurodzica" była uważana za archaizm już w czasach bitwy pod Grunwaldem. Wyraz ten oznaczający Bożą wodzicielkę trafił do polszczyzny za pośrednictwem Czech podczas chrystianizacji.

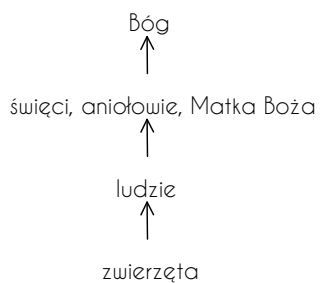
epoka

twórcy średniowiecza skupiali się na religijnym, duchowym aspekcie życia, dlatego większość zachowanych tekstów literackich z wieków średnich to poezja i poza religijna. Poza ośrodkami religijnymi (kościółami i klasztorami) niewiele osób potrafiło pisać. Do naszych czasów zachowała się głównie liryka o tematyce religijnej, literatura pełna jest świętych i duchowych, często bohaterami utworów są Matka Boska i Chrystus.

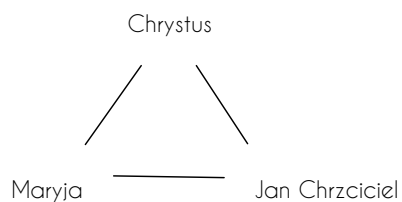
analiza i interpretacja

- utwór składa się z dwóch strof i refrenu
- podmiotem lirycznym jest człowiek wierzący, który wypowiada się w imieniu zbiorowości
- adresatką wypowiedzi w pierwszej strofie jest Matka Boża, podmiot liryczny prosi o ustawienictwo syna Bożego
- Adresatem wypowiedzi w drugiej strofie jest Chrystus, z tym że podmiot liryczny zwraca się do niego za pośrednictwem Jana Chrzciciela
- Prośba w drugiej strofie dotycząca szczęścia w życiu na ziemi oraz w raju po śmierci

idea hierarchii i pośrednictwa



motyw deesis



prześlanie

Sens utworu zawiera się w idei teocentryzmu (Bóg jest przyczyna sprawcza ośrodkiem i celem istnienia wszystkich bytów. Bóg nadaje sens dziejom świata i sens życia człowieka). Możemy zauważyć że doczesne życie na Ziemi zostało określone w Bogurodzicy słowem "przebyt", czyli bytowanie, istnienie, co podkreśla aspekt trwałości, wieczności.

Przesłanie utworu wiąże się z, idea hierarchii. Ludzie tej epoki byli przeświadczeni o swojej znikomości wobec Boga, dlatego nie śmiali się zwracać do niego bezpośrednio.